

Candela

Iese odată pe lună în comuna Valca-Lungă, Jud. Dâmbovița

ABONAMENTUL 4 LEI PE AN

Mulți chemați puțini aleși

de G. Asachi

Către apostolii săi cis-a odinioară Domnul lor: Cel ce vrea a fi cu mine, de astăzi, fie-mi următor:

Calea noastră va să fie
Spre cerească împărăție.

Un stol mare strigând vine:

«Unde-i merge, noi cu tine!»

Cu un zâmbet Domnul pasă

Înainte prin pustiu.

Călătorii se îndesă

Să s'adape la un râu.

Vântul cald, focosul soare

A lor fruntea a umplut

De arină de sudoare:

Deși nu prea le-a plăcut

Pând'n sară au suferit,

Umbra când i-a răcorit!

«Doar aice vom nișteas

Între dânșii toți șoptea.

Însă Domnul urma 'n cale

Peste râpi și peste vule,

Pe loc unde rare ori

A pășit un călătoriu.

Următorii tot suspină,

De spini unii se anină,

Zicând: «Pasă cel ce-a vrea

Pe această cale grea».

Altul șade peste-o piatră,

Cugelând la a sa rată;

Unul pe iarbă se 'ntinde

Altul guată a lui merinde;

Din drum alții se abat....

Însă Domnu-i neschimbă

Din 'ntunerecul pământ.

Nici li zise vre-un cuvânt.

Apoi, când s'a luminat,

Fața sa a înturnat.

Din câți erură a ce văzuse,

Văzu numai deșaptesec.

«Adevărul voad nica

Zare atunci cu dimie:

«În oală căldătoare

Numărul nostru e mic:

Mulți chemați, aleși pușini!

Cel ce 'n cale se 'ngreuiază

Printre stânci și printre spini.

Și cuvântu-și, nu urmează,

Nici odată va să vie

În cereasca împărăție!»

Doamne, mântuiește-ne, că pierim!

Acesta este strigătul tuturor bunilor creștini din Regat. Biserica din România liberă se dă într'un spectacol grozav de desgustător.

Condeii adesea refuză să dea în vileag nerușinările și abuzurile ce se petrec în cancelariile episcopale și mitropolitane.

În aceste vremi, când din ceas în ceas ne așteptăm la fericitul eveniment al creierei unei Românie mari, ne hotărâserăm să tacem, în speranța că fericit organizatele biserici din Transilvania și Bucovina vor da și bisericii din Regat puțin duh de viață. Dar nu, nu e de tăcut. Ce se petrece în eparhia Olteniei, întrece marginile răbdării.

Aveam cunoștință de modul curios cum Vlădica Teodosie al Romanului conduce eparhia sa, persecutând pe preoții devotați înaintașului său Săfirin și distrugând orice urmă de activitate a acestuia. Destulă măhnire ne-a produs slăbiciunea Mitropolitului Primat, care abdicând dela simțul demnității în fața politicianismului, tolerează pe pungașul protopop de Dâmbovița, Ic. N. Popescu-Tăța.

Am primit de asemenea scrisori dela unii preoți din eparhia Buzăului, storsă și smulsă fel și chip de nesățiosul episcop Dionisie.

O corespondență însă cu un preot din Valca și un învățător din Dolj și mai ales amănuntele publicate într'un ziar din București, de s'ar crede numai janditate din celo ce se scriu și se aud, încă ar face nevro-

nic de haina călugărească pe deținătorul eparhiei Olteniei, Vlădica Sofronie. O nenorocită alianță între episcopul Sofronie și cel mai nefast om pentru biserică din Regat, d-nu P. Gârboviceanu, Administratorul Casei Bisericii, face să se vorbiască cu glas tare, despre cele mai crase imoralități, tot soiul de pungășii și delictes, certate nu numai cu morala, ci și cu codul penal, în sarcina episcopului Sofronie și a subalternilor săi.

Firește, azi, n'are cine scăpa biserică de nefastul Iuda, d-l Gârboviceanu, după cum iarăș nu există nici o autoritate în stare să curețe jilurile episcopale de netrebni și ticăloși.

Să nădăjduim că fericita alipire a Ardealului și Bucovinei, va da și bisericii din Regat altă organizare, înmulțind în sfântul Sinod, numărul arhierilor și episcopilor vrednici, și înainte de toate să ne punem nădejdea în Dumnezeu, căruia să-i strigăm fără încetare: Doamne mântuiește-ne, că pierim!

Pic.

E timpul pentru preamărirea religii.

Nici noi nu suntem scăpați de duhul cel rău al vremii, având în mijlocul nostru oponenții religiei noastre sfinte, cari cred că-și întemeiază așteptarea izbânzii pe indiferența spiritului public. Sărmanii, trăesc într'o absurdă speranță, căci cum și-ar închipui la oamenii de oreală capacitate și răspundere să se înșele într'un mod așa de grosolan prin primirea doctrinei lor falșe? Se poate oare ca niște picături așa de mici să producă o revărsare, dacă vasul încă nu este plin până la buze cu apă? Afirm cu multă convingere că religioasa creștină cuprinde o doctrină absolut perfectă, divină, pe care o susțin, nu numai că sunt întemeiați pe meritole ei intrinsec, ci și pentru că sunt conștienți că, mângâiați-o, vom intra p'un drum plin de gale pericole.

Ne iubim prea des în viața noastră de ideile multor capete strimbe, care răspândesc cu ușurință și emfază—prin aceste idei—incredința. Desigur amăsta—în timpul nostru—e la modă; e importul raului din apus; e o creațiune a minții lor, ce nu poate fi o lumină binefacătoare, ci numai otravă pentru cei slabi și—să zicem—și pentru ea însăși. Căci tot ce ce este dela om contra lui Dumnezeu, se supune pierii. Aceasta este de când lumea, istoria fiindu-ne martor.

Căci credeți că toți au luptat și lupt pentru susținerea prestigiului religiei noastre și pentru libertatea influenței sale morale asupra omenirii? Nu. Semioctavii de azi prezintă lumii concepțiunile lor de morală și, pentru ca să le susțină, pentru ca să trăiască, pentru ca lumea să le primească, câte nu fac pentru ea să distrugă religia noastră creștină din inimă omenească. În societatea lor n'are dreptul d'a trăi, nici d'a se arăta religia creștină. O demunță ca pe un inamic al progresului în viața materială și ca pe o interesată ce ține popoarele în ignoranță și sărăcie pentru a le stăpâni mai bine în profitul său. «Nici un Dumnezeu în cer, nici o religie relevantă—Așa dar nici o religie sfântă pe pământ» strigă, — Strimta, dar periculoasă concepțiunii!

Oricum este de temut ca nu cumva, în aceste împrejurări critice, oamenii accepta cu mai mult zel decât înțelepciune să dobândească o influență fatală asupra spiritului public.

Și cum e posibil ca asemenea oameni, ueniți prin natura și educația lor a fi un obiect de dispreț, să poată inspira teamă? Cum e cu putință ca asemenea oameni lipsiți de talente și de instrucțiunea trebuincioasă, să fie câteodată primejdioși chiar pentru state? Secretul puterii lor sta tocmai în nepăsarea noastră, în apostolatul nostru așa de stins pe alocurea.

Să fim atenți, ora primejdii se apropie și de ne va găsi poporul nepregătit să-l înfrunte, blestemul pe noi va cădea.

Dupa cum vedem dar, lumea e pusă într-o dilemă groază și, pentru ca să nu-i fie vre-o cădere fatală, noi suntem datori s'o lămurim acum, mai ales, în vremurile astea pline de anarhie.

Teama noastră nu e ca religia noastră să fie înlocuită, căci de douăzeci de veacuri de lupte crâncene și-a dovedit țara ei ne teama mai puțină că nu toți apostolii de azi se vor scutura de somnuleuși—pe data—ia, în timp de războiu, să pună în evidență practica principiilor divine, pe baza cărora, pe lângă ea poporul va fi religios. Dar și patriot și mare erou în luptă. Ce dovedește aceasta? Că doctrina religioasă a noastre d'—vois să lupte po-

poarelor—numai pentru cause sfinte—pană la jafă; că numai acela, care este pătruns de adevărul religiei creștine, se avântă cu o sublimă bărbăție prin ploaia nebună de gloanțe ca să înfrunte trufia militarismului de atunci.

Așa dar, în timp de războiu, nu-i de ajuns pregătirea poporului în mărșirea armii, ci se cere mai mult—de care și depinde izbânda—pregătirea sufletului în principiile din religia noastră dumnezească. Aceasta din urmă ne este dat nouă s'o facem, arătând cu fapte evidente, istorice că doctrinele lor false nu pot duce decât la ruina, precum tot prin fapte istorice să arătăm că singura noastră religie creștină ne luminează și ne vorbește; ne hotărăște datorile; ne conduce conștiința noastră; că singura noastră stea ce ne conduce singur în viață, și așa este.

Religia creștină conduce viața popoarelor ca și a oamenilor, ea ajută legile omenești, ea produce devotare și dă curaj în timpul războaielor. Ea nu aruncă turburări în sufletul soldatului, ci mergând ca să-și jertfească viața sa pentru patria lui mamă, ea îl îmbărbătează, zicându-i: «Nu numai că tu vei fi un om, dar, mai mult, un erou. Tu vei fi poate victima gloanțelor sau tunurilor inimice, dar judecătorul drept te va ridica dela viața asta pământescă, la altă viață mai sigură și mai fericită: ucea a cerului». Astfel încoronează Dumnezeu pe acei ce cad martiri pentru patria lor». Dar acum întreb eu pe acești preținși filosofi: În numele cărui principii încurajați soldatul ca să-și sacrifice existența sa—unicul său bine, în această lume—și să dispară pentru ca alții să trăiască și ca patria să fie salvată, dacă el n'are ideea religioasă? Religia creștină promite cerul, voi nu promiteți decât deșertul—pământul, cum voiți ca el să vă asculte, ca el să se entuziasmeze, ca el să moară pentru nimica? Aceasta nu poate fi decât o nebunie. Soldatul creștin, care merge la moarte, poate va tremura mai întâiu (căci omul are o oroare naturală despre moarte), dar, la gândirea că glonțul ce-l va stinge îl va pune pe drumul cerului, îi va da un mare curaj. Cel necredincios însă, ca motive va invoca să învingă frica care-l împinge să fugă pentru a-și scăpa pielea sa?

Am scris acestea pentru că în curând ceasul va bate în scumpa noastră țară și e bine ca apostolii neamului mai înainte de vreme, să dărâme teoriile anticreștine ce pe ora îl fac nepuțințios contra pașionilor, pe o țară nepuțințioasă față de inimici și să plantăm adânc religia noastră dumnezească, pe baza căreia poporul nostru va fi nobil și curajos. După cum a mai spus ca căva

fi învinși de teoriile goale, dar că aceste teorii vor produce zăpăceală în mintile multora, admiț. Noi însă avem lumina prin care să luminăm de grabă. De nutresc speranțe accepta în prăbușirea religiei noastre, e zadarnic. Și apoi, navii, așteptă, o isprăvire. Aceia se aseamănă cu omul lui Horațiu, care ședea pe țărmul râului, așteptând din moment în moment să se scurgă de tot și să-l lase să treacă pe uscat, fără să cunoască adâncimea și bogăția izvorului ce-l nutrește, fără să știe că el curge și va curge în vezi.

Pr. Const. Popescu—Vlădeni

Dintr'ale Politicianismului

Urâtă burzuană mai este și politicianismul. E totocmai cum carul care atacă lemnul cel mai tare, ori ca molia care distruge cele mai scumpe blănuri.

Politicianismul, nu cunoaște valoarea personală, sfidează cinstea și munca cinstită, e vrăjmașul cel mai înfocat al dreptății și adevărului și nu are decât un singur scop: distrugerea societății.

La noi, în țară, a intrat în societate, a corupto cu desăvârșire. A intrat în biserică, a amărât-o, a distrus-o. A intrat și în școală. Poate ar fi distrus-o...dar...Doamne! Cât de tare și de puternic a fost Haret! În armată, nu prea și a băgat nasul, căci i-a' fost frică de Vataful cel mare, de Regele țării.

A intrat însă, în ad-trăție peste tot și cât p'aci, de n'ar fi atacat și justiția!

Cine iau azi, slujbele mari în administrațiunile publice? Oamenii de merit?...Doamne fereste. Ce să mai vorbim de nedreptatea, de abuzurile ce se petrec în toate administrațiunile publice!

Și dacă ar fi numai atât, răul poate încă nu ar fi atât de mare. Dacă politicianii, în administrațiunile publice, s'ar mulțumi numai cu sașiul lor, ar li se ar fi: răul cel mai mare e însă, că politicianismul e și gelos. El nu poate suferi munca și cinstea, dreptatea și adevărul și nu are pentru acestea, sau pentru oamenii înzestrați cu ele, decât numai săgeți și improșcături...

Esti om muncitor și ești în relief prin operele tale, în învățământ de pildă; ori ești cucerit de cutare partid politic și prin disciplina de partid pus sub ascultarea unei nubiți în specialitatea ta, special însă în tragerea sforilor politice, ori ești a-

facat ca de niște bonditi în drumul mare, de toate lichelele politice, scornindu-ți câte în lună și în soare.

Esti agricultor, proprietar, și vrei să rămâi la grija moșioarii tale, pe care vrei s'o faci tot mai prosperă. Constituțiunea țării noastre îți dă drept la un nenorocit de vot. Dreptul acesta, nu se poate altfel, îți impune să intri, volens, nolens și în mœciria politicianismului. Altfel ești distrus. Politicianismul are în mână toată administrația țării.

Esti negustor și n'ai vroi să ai altă grijă, decât de teigheaua ta. Ei bine! Nu se poate nici aceasta. Tu, negustorul, poți fi periculos combinațiilor politicianismului. Marfa ta, talentul tău, gura ta, pot vătâma politicianismului și atunci trebuie să ai o coloare, altfel ești pierdut ș. a. m.

Dar să venim la biserică, ținta noastră.

Până mai deunăzi, conducerea bisericeii, era oricui, canonică și era un drept exclusiv al kiriarhilor.

Nici chiar vremurile de tristă amintire ale epocii lanariote, nu au încălecat acest drept instituit de d-l Iristos și sfinții săi apostoli.

A trebuit să se nască un fecior de preot, care crescut din corvana bisericeii, să ajungă atât de mare în țara aceasta, în cât, la un moment dat, printr'o mașinărie, care atunci se părea inofensivă, să zdrobească cu desăvârșire autoritatea episcopatului.

Acel tercicil muritor este d-nu P. Gârboviceanu, iar mașinăria sa, care a distrus puterea episcopatului este așa zisa «Casa Bisericeii».

Un episcop, un mitropolit, poate să ia orice măsură în interesul bisericeii, fie ea cât de bună, nu-i place Hâncului dela Casa Bisericeii nu se face nimic.

Din potrivă, ce va vroi Hâncul de la Casa Bisericeii, trebuie să vrea ori un Vlădică, căci altfel, adio hani pentru vestminte, indemnizații, etc.

A găsit mitropolitul, un preot vrednic și destoinic, pe care vrea să-l facă protopop, Hâncul dela Casa Bisericeii, are drept să respingă fără motiv, cererea mitropolitului, pentru că așa cântă legea, pe care a făcut-o el.

A găsit episcopul cu cale, să înființeze o parohie într'o comună, nu poate Hâncul dela Casa Bisericeii, să nu face.

A hotărât Sinodul întreg, să se ia orice măsură în interesul bisericeii, hotărârea aceasta, rămâne nulă și neputincioasă, dacă nu-i place Hâncului dela Casa Bisericeii.

Și având ei, episcopii, putere

dela Dumnezeu, are și Hâncul putere dela politicianism. El deci, nu are a împlini acolo la Casa Bisericeii, decât numai voința politicianilor.

Măcar de s'ar rânduie acolo, în fruntea Casei Bisericeii, un Arhiepiscop ori un Vlădică cu frică de Dumnezeu, tot ar fi ce ar fi. Păcatul cel mai mare, e că acolo se numesc tocmai laici, aproape dușmani ai bisericeii, cum e cazul d-lui Gârboviceanu.

Am vrea să cunoaștem și noi lucrarea, care ar arăta dragostea acestui domn Gârboviceanu, pentru biserică care l-a făcut mare pentru a o napăstui atâta, acuma.

Noi cunoaștem pe acest d. Gârboviceanu, ca profesor la seminar, cu desăvârșire slab și dușmănind pe seminaristi.

Noi cunoaștem pe acest d. Gârboviceanu, ca redactor la revista «Biserica ortodoxă română» și de 10 ani de când o urmărim regulat, nu am găsit în ea, un articol serios cu semnătura d-sale. Iar de opere, din partea d-sale, pentru luminarea poporului, în aceste vremi secetoase de literatură religioasă și de abundență de cărți imorale și tendențioase, ce să mai vorbim?

N'ai dreptate, mi-ar răspunde cineva. D-l Gârboviceanu e redactor la «Albina» și casier la «Biblioteca Steaua».

În ceiace privește «Albina» mi amintesc o epigramă a d-lui Teleor, care zicea cam așa: «înțeleg cum pe un trântor îl întrețin mai multe albine, nu pricep însă cum pe mai mulți trântori li întreține o singură albină». D-l Gârboviceanu e numai pentru afaceri la «Albina» iar la «Steaua» are tot meseria lui Iuda «punga».

Dar d-l Gârboviceanu e și gelos. Urăște de moarte pe egalii săi superiori ca muncă și ca cultură.

Așa bunăoară, să ilustrăm aceasta cu un caz luat așa la întâmplare.

Sfântul Sinod hotărăște, ca eminentul profesor teolog d-l Dr. I. Mihalcescu, să intre în comitetul redacțional al revistei «Biserica ortodoxă română». De altfel Sfântul Sinod, în nenumărate rânduri și-a exprimat dorința de a se numi toți profesorii teologi, membrii în comitetul acelei reviste.

D-lui Gârboviceanu, nu-i place de loc să aibă colegi în comitetul redacțional al «Bisericeii ortodoxe române» pe profesorii teologi, cari muncesc serios, lăsându-l în umbră pe domnia sa.

Pe d-l Mihalcescu, trebuia însă să-l primească și-l primește, însă il

primește dând afară din comitetul acelei reviste pe profesorul Dr. Boroianu, tot profesor teolog.

Desigur, d-l Boroianu, a fost eliminat, fără motiv și Hâncul domn Gârboviceanu, nu are să dea seamă nimănui pentru actele sale. Adevăratul motiv, noi însă l'am ghicit: D. Dr. Boroianu a fost câțeva vreme Administrator al Casei Bisericeii. D-l Boroianu este incomparabil, superior d-lui Gârboviceanu și superioritatea d-sale, o aderează, titlul de profesor universitar și lucrările sale de drept bisericesc.

D-l Gârboviceanu, vrea să se arate și dânsul, măcar într'o împrejurare, mai mare peste d. Boroianu și eliminându-l din comitetul redacțional al revistei «Biserica ortodoxă română» crede că a făcut-o.

Și pe altă dată vom aduce și alte dovezi.

Desigur nici o instituțiune publică din țara noastră, n'a fost mai grozav atacată de politicianism, ca biserică. De accia clerul superior, dacă nu fraternizează cu politicianismul, în tot cazul e lipsit de orice inițiativă, preoțimea se prezintă dezorientată și fără viață, biserică se dărapână iar societatea credincioșilor se rălăcește.

Împotriva «politicianismului» întronat în biserică, toți tiii ei buni să se ridice și să-l alunge cu pietre.

C.

Datoria statului de a-și apăra Religia.

Începând cu Papa Grigore VII (secol XI) și sporindu-și pretențiunile până sub Inocentiu al III-lea (încep. secolului al XIII) biserică papală și-a arogat din ce în ce drepturi tot mai mari asupra statelor catolice. După papa Inocentiu al III-lea, papa este mai mare decât regele, primul așezându-se cu soarele și secundul cu luna. Principiul acesta teocratic al bisericeii papale, iezuți îl explică astfel: Papa zice ei, dominează sufletul poporului, în vreme ce Regele, dominează numai trupurile oamenilor. Papa are drept și putere să ucidă ori să măntuiască sufletele oamenilor, Regele nu poate ucide decât trupul. Principiul acesta teocratic al bisericeii papale, o privează, de sine înțeles, de orice protecțiune din partea statului.

Biserică protestantă este cu desăvârșire subordonată statului, după principiul «cujus est regio, illius religio».

Biserică aceștia, statul făcând-o in-

strumental sau, deși li răpește prestigiul moral, li dă totuși tot sprijinul și ajutorul.

Dintre toate bisericile, singură biserica ortodoxă, și-a păstrat norma de conducere așezată de Mântuitorul Hristos și sfinții sai Apostoli.

Ascultătoare cuvintelor evangheliei, «dați dară Kesarului cele ce sunt ale Kesarului și lui Dumnezeu ceea ce este al lui Dumnezeu» Biserica ortodoxă, niciodată nu și-a arătat drepturi asupra statului și ascultătoare cuvintelor marelui Paul «Tot sufletul să se supună stăpânilor celor mai înalte, că nu este stăpânire fără numai dela Dumnezeu și stăpânirile cari sunt, dela Dumnezeu sunt rânduite» Biserica ortodoxă, în toate statele, totdeauna, a îndemnat pe fii săi să-și împlinească datoriile lor cetățenești, urmându-i și îndemnându-i până și să-și verse sângele pentru patria lor.

În statele ortodoxe, între stat și biserică, s'a format o legatură identică cu legătura dintre suflet și corp, biserică fiind sufletul iar statul corpul națiunii, de aceea, bisericile ortodoxe în statele lor, nu formează stat în stat, cum e la catolici, dar nu sunt nici prea laicizate cum sunt bisericile protestante.

Într'un stat ortodox, biserică își poartă grije de conducerea ei spirituală, îngrijirea ei materială, împărțind-o cu statul. Aceasta e norma de conducere, în toate statele ortodoxe. Singură țara noastră românească, hantuită de un curent mai mult ireligios decât protestant, a violat întrucât va dreptul bisericii ei de stat, în conducerea ei spirituală. Acestea fiind raporturile dintre stat și religie în statele ortodoxe, natural că statului i se și incumba să ajute biserică protejând-o în fața vrășmașilor ei, vrășmașii bisericii, fiind și vrășmașii statului.

Așa bunăoară, la noi în țară, în vremile acestea ortodoxia în afara de propaganda catolică, este amenințată și de propagandele antireligioase ale socialistilor, și de propagandele profesorilor naturalisti dela Iași și de paternicile propagande adventiste ca și de indeferența religioasă a Elitei sociale românești etc.

Am vrea să vedem și noi semne mai vădite de protecțiune din partea statului pentru biserică pentru sufletul său și din nefericire trebuie să marturisirăm, că nu vedem nici o probă.

Ba din potrivă: statul azi, se uită la biserică ca la o pacoste; o privește ca ceva inutil, ca să nu zicem pe șleaz, că o desprețuiește. Studiul religiei aproape nici nu mai există în școlile statului, când din potrivă, tocmai lipsa educației religioase, poate explica ne-

norocita stare sufletească care se degolește azi, în țara noastră, țară, în care nu mai există decât vânduți «nemților» ori vânduți «rușilor» etc. etc.

S'a slăbit sentimentul religios băruit de toate părțile, s'a slăbit și conștiința cetățenească și conștiințele vătate tocmai în elita noastră socială confirmă lipsa sentimentului religios la avea elită.

Măcar de ne-ar învăța minte spectacolul în care am ajuns astăzi.

Iată cum marele John Locke mort 1704, prin scrisorile sale asupra toleranței religioase, fixează raportul dintre religie și stat.

În scrisoarea sa din 1660, răspunzând întrebării ce-și propusese, dacă «Statul are drept să impună credința religioasă unui om», Locke răspunde afirmativ. Dacă, zice el, părerea religioasă a unui individ nu se poate ataca, trebuie oprit însă, de a-și expune în mod public, acel care nu împărtășește religioasă statului.

Ce măsuri, ia statul la noi, împotriva naturalistilor, adventiștilor, cari profesază în mod public principiile lor vrășmașe religioase de stat?... Pe unii li suie pe catedră, se poate răspunde.

Dar Locke găsește pentru state, mult mai acceptabilă religioasă ortodoxă, decât cea catolică.

Într'o lucrare a sa din 1661, Locke, respinge, ascultarea tuturor creștinilor, de un interpret infailibil, al sfintei Scripturi, căci D-l Hristos a spus lămurit, că el vine numai unde sunt doi sau trei adunați întru numele lui, ori aceasta este deosebirea între noi ortodoci, de catolici, că în vreme ce biserică ortodoxă se bizuiește pe Sinoade, biserică catolică ascultă de un singur om: Papa.

În alte scrisori mai târzii, Locke, conchide astfel asupra toleranței religioase: 1) Nu se va tolera nici o comunitate religioasă, care urmărește idei dușmănoase societății civile.

Bunăoară, cum la noi, este azi, adventismul, care propovăduiește împotriva serviciului militar.

2) Nu se va tolera nici o comunitate religioasă, care tinde să dobândească pentru ea, ori pentru adepții ei, ori cari privilegii. 3) Nu se va tolera nici o comunitate religioasă, care se pune sub ocrotirea unui stat străin. 4) Nu se va tolera nici o comunitate religioasă, care neagă existența lui Dumnezeu, fiindcă pentru ateist nu valorează nimic, nici jurământul nici pactul. O Doamne! Și la noi, ateismul este la modă azi. Corpul profesoral, tot, din vârful piramidei și până la baza ei, e plin de atești. Învățătorii de la țară spun copiilor mici, că nu e Dumnezeu. Cunosc cazuri. Cât de puțin lățeg ei

pe dascălul și profetul lor Locke, căcării principii psihologice, pedagogice și politice vor trăi cât lumea!

După acea Locke, educațiunea completă trebuia să îndeplinească trei condițiuni: Religioasă, țaria spiritului și țaria voinței, și școala noastră de azi ia în derizorie studiul religiei.

Marele Pestalozzi a stabilit de mult adevărul, că dacă se neglijează educațiunea religioasă, forța individuală care nu poate stagna căci trebuie să se devolte într'o direcție, va fi atrasă spre răul social, care conduce pe individ la egoism.

De atunci de când rostul religiei în școală a început a se micșora, de atunci și moralitatea și virtutea cetățenească la noi, a început a merge spre declin.

Azi suntem, așa cum ne-a format școala: egoiști, fără conștiință pe care o vindem fără nici un scrupul, ruinați și cu trupul și cu sufletul.

Din mocirla în care am alunecat, biserică singură, cu atâți dușmani la coaste, nu ne mai poate scăpa.

Ajutorul statului este inevitabil. Înainte de toate, religioasă, trebuie să își capete rostul și locul de cinste în școală, iar cu propagandele ireligioase, statul să fie mai puțin tolerat. Cel puțin, o reacțiune mai eficientă împotriva profesării publice a principiilor contrare religiei statului este de neapărată trebuința. Și înainte de orice, presa trebuie imediat curățită de toate buruienile rele.

«Elita socială» iarăși trebuie rechemată și îndemnată să se ridice la rostul «elitei sociale» din trecutul neamului nostru pentru că numai dacă ne vor ridica până la moralitatea și virtutea înaintașilor noștri «nu va pieri cetatea noastră».

Cernă

BISERICA ȘI POLITICIANII

Mă plângeam unui profesor universitar de lipsa de ideal și de slăbiciune de anarhie ce se observă în el din pricina brutalului amestec de politici și politicienilor în conducerea și administrarea bisericii noastre. Mi vorbiam în special de cauză defensorului eclesial Ștefan Efimescu și a asociatului său protopopul Popescu-Tâta dela Dâmbovitza, cari părăsesc pământul pe unde în cu imorabilitățile și pungășiile lor.

Și făceam cu ocazia aceasta o reflecțiune următoare:

Mitropoliții, Episcopii, Arhiepiscopii, Profesorii noștri universitari de teologie, de ce nu se vor și mișca

ei, de ce nu se vor fi ridicând ei împotriva cu clerul și cu poporul care dorește să vadă biserica lui Hristos, liberă în rosturile ei, scăpând de monstrul care o gâtuște, oprindu-i ori îngreunându-i respirația, monstru ce se cheamă politicianism?

După o mică pauză profesorul îmi răspunde, zâmbind, amărât. Hei Parinte! Politicianismul, monstrul acesta, cum bine l'ai bolezat Sf. Ia, gâtuște nu numai biserica, cum te plângi Sf. Ia. El sugrumă întreaga noastră viață socială. Eu, zicea mai departe el, cunosc cazul unui Prim Ministru care făcea în apropierea lui pe un pușcăriaș. Politicianii aceștia marii, trebuie, sunt siliți să patroneze chiar crime și asusinate.

În starea noastră sufletească de azi, cine crezi Sf. Ia, că s'ar pune înaintea politicianismului, fără a se strivi? Mai fdră de primejdie te poți arunca înaintea unui tren, decât înaintea politicianismului. Trenul, dacă te observă mecanicul, se oprește și te crușă, politicianismul, ca un căpcăun te înghite nemestecat.

Mitropolifii, Episcopii, Arhiereii, e drept, ar putea face ceva, și lor nu numai că le-ar șede bine, ci chiar le-ar încumha să aerisească viața noastră socială infectată de politicianism. Dar... e un dar... Și ei, sdrmani... sunt producția politicianismului, și dacă ar îndrăzni să zică ori să facă ceva, își iscălesc îndată abdicarea.

Au pilde pe înaintașii lor, P. S. Lor Ghenadie, Almasia, Partenie.

Să mădăduim, zicea mai departe profesorul meu, că focul de azi, ca părți între alte rele și politicianismul, pentru ca de mâini încolo, să începem o viață nouă și noi ca și lumea cealaltă, indiferent, că țara noastră, va intra ori nu în foc.

Și m'am dus cu gândul, înapoi, în trecutul nostru. Multe potopuri și nenorociri, au venit peste noi. Nici una însă, n'a fost mai groasă ca politicianismul.

Dacă sub guvernările turcești și fanariote, biserica ar fi fost înghinchiată ca azi, poate că nici nu mai exista azi. Au fost vremuri, sub stăpânirea turcească, când biserica românească a întreținut toată biserica Răsăritului și materialmente și în ce privește cultura, și azi, biserica românească nu poate nici măcar să mai răsufle și desigur, dacă și pe vremea aceea, existau Miniștrii de Culte ca cei de azi, ori dacă existau și pe atunci instituțiuni ca Casa Bisericii, biserica ortodoxă dispărca și pușcăriile românești, geolobu de Lirieni, Dimitrești, etc.

Politicianismul de azi, e mai păgân și decât Sultanul Mahomed, cuceritorul Bizantului.

Când la 1453 Constantinopolul a căsut în mâinile Turcilor, Sultanul Mahomed II, nunnd ca Patriarh pe Ghenadie al II Școlarul, i-a pus în vedere că e liber să-și exerciteze dreptul său de suzeranitate bisericească asupra creștinilor de sub stăpânirea lui, ca și până aci, și l'a înconjurat cu multă pompă.

Turci, păgâni, vrăjmași ai noștri nu numai ca nație, dar chiar și ca religioși, ei au respectat drepturile bisericii noastre.

Ba, nu fost cazuri, când biserica ortodoxă, a făcut apel la Sultan, spre a o protegi împotriva propagandelor catolice și reformiste cum e cazul cu firmanul dat de Sultan la 14 Septembrie 1722, care între altele glăsuște: «Desaprobând aceste apucături, poruncim prin firmanul acesta creștinilor, de a-și păstra vechea religie și a nu primi pe a Papei, precum spune și firmanul dat de frate-meu Împăratul Mustafa, tot în privința acestora».

Cât de liberă era viața bisericii noastre în trecut sub stăpânire streină și cât de stinsă este viața ei, azi, sub stăpânirea propriilor ei fii!

Pe cât de darnică a fost biserica românească cu fiii ei, pe atât de denaturăți sunt fiii ei de azi.

Revii la o potrivită reflecțiune: Ah! biserică a țării românești. Ai ajuns întocmai ca un pom netrădit într'o răspântie! Oricine trece pe lângă tine, își mânăncă fructele și își rupe crengile!

C.

CUGETĂRI

de N. Iorga

A părăsi o luptă din cauza ticăloșiei mediului e tot una ca și cum și-ai tăiat gâtul, fiindcă e noroi afară.

Cea mai sfântă iubire e aceea care se hrănește din suferință. Ea aduce ceruri.

Sentimental religios și caritatea publică a poporului Englez.

E un popor, pe care noi Românii, îl cunoaștem foarte puțin și pe care dacă l'am cunoaște mai bine, am putea obține multe foloșe. Poporul acesta este: Anglia. De sigur, că dacă elita noastră ar fi schimbat Franța și Parisul cu Londra și Anglia, ar fi alta decât cea de azi.

Anglia, e poate singura țară din lume, unde guvernează poporul. În vreme ce în toate celelalte state, individul depinde de stat. În Anglia statul depinde de individ.

Nici o lege în Anglia, nu se înfăptuiește, fără aprobarea anterioară a cetățenilor.

Anglia nu are Ministru de Culte și nu ajută biserica, nici măcar cu o cențimă și cu toate acestea, cea mai bogată biserică din lume este biserica Angliei.

Nu numai în Anglia, desigur, un Arhiepiscop își poate permite luxul de a fi salariat cu 375.000 lei anual.

Nici o biserică din toată lumea, nu e mai înghenuchiată statului ca biserica Angliei, pentru că până când și chestiuni de ordin spiritual se discută numai de camera comunelor, și cu toate acestea grație simțului religios al poporului englez și mai ales autorității clerului asupra poporului, biserica engleză este cea mai fericită și statul nu numai că nu se gândește la secularizarea imenselor ei domenii dar nici măcar nu se amestecă în socotelele ei bănești.

Când fericitul Augustin (secolul VI) a propus regelui Northumbriei evanghelia lui Hristos, de sigur, nu-și închipuia că păgânii acertia vor ajunge cei mai înțelegători creștini.

Intr'adevăr, în nici o țară din lume, învățătura lui Hristos n'a pătruns atât de adânc în sufletul omului și n'a adus atât de mult bine omenirii, ca în Anglia. Spiritul moralei lui Hristos se remarcă în toate manifestațiile de viață ale civilizației engleze. Literatura engleză e religioasă. Școala engleză e cu desăvârșire religioasă. Până când și în recreație și în sporturile lor, Englezii nu se abțin dela manifestări religioase. Așa duminica ori sârbătoarea, tineri și tinere engleze se adună în parcuri și acolo își petrec timpul cântând psalmi sub cerul liber.

S'ar putea zice, că Englezul e religios prin temperament, după cum iarăși se zice că Francezul este artist prin temperament. Pentru Englezi, noțiunea de liber cugetător, nu exclude noțiunea de religios: libera cugetare neputând încălca domeniul sentimentului religios. Nu poate fi contradicție între știința și religie, ci tocmai din potrivă: cu cât sfera științei crește cu atât și puntele de contact de acestei sfere cu necunoscutul se înmulțesc (Spencer).

Ca urmare a acestui sentiment religios profund, în nici o țară din lume, caritatea publică, nu s'a dezvoltat așa de mult ca în Anglia. Acest sentiment religios, da avânt miilor de misionari, cari în numele lui Hristos, răspândesc lumină și duc alinarea suferințelor în întunecimile Africii și Oceaniei. S'ar

putea cu drept cuvânt afirma, că singurii Englezii, au continuat opera apostolică, de a răspândi evanghelia în toată lumea. Într'adevăr, Societatea biblică britanică înființată în 1804 în Anglia, a tradus Sfânta Scriptură în mai bine de 400 limbi, și a vândut până în 1904 jubileul ei de o sută ani, o sută optzeci de milioane exemplare de «Sfânta Scriptură». Și la noi în țară, până acum, poporul, nu a cunoscut Sfânta Scriptură, decât tot din editura Societății britanice.

Acest sentiment religios înserut, face din Englezi, un popor sănătos, vîguros și cu viitor.

Caritatea publică în Anglia după d-l I. Botez: Aspecte din Civilizația engleză viața românească Iași.

Anglia e cea dintâi țară din Europa, care a dat o organizare sistematică serviciului carității publice. Sistemul ei a fost studiat amănunțit de țările care și-au organizat aceste servicii, în anii din urmă.

Din taxa săracilor și contribuția consiliilor comitatelor se strâng în Regatul unit aproape 550.000.000 lei pe an adică mai mult de 14 lei de fiecare locuitor. Taxa săracilor se impune și se administrează local de birouri speciale numite «boards of guardians» în care intră membri aleși de cetățeni. Controlul suprem îl are un consiliu general cu sediul în Londra. Norma impunerii e de 60% pe venitul dela proprietăți. Parte din această sumă se cheltuiește cu administrația și întreținerea așa numitelor work-houses, instituții de caritate cu clădiri imense, în cari găsești secții de industrie manuală, spital, azil, biserică, grădini... toate într'aceiaș împrejurare de zid, putând să dea ospitalitate până la 2000 nevoiași, și suferinzi. Cea dintâi work-house s'au deschis pe la început, veacului XVIII-lea; cea dintâi lege a săracilor datează de pe timpul Elisabetei, din 1601. Numarul celor cari primesc ajutorul legii săracilor—parte în work-houses iar parte acasă.—se urcă la 1.000.000 pe an, adică aproape 30% din populația totală.

Contribuțiile voluntare și veniturile dela legăte, care după media celor cinci ani din urmă, se urcă la 100.000.000 lei pe an, produc aproape 500.000.000 lei anual, adică încă 10 lei pe an, de fiecare locuitor. Aceste sume se strâng și se administrează de sutele de societăți de binefacere, din care cele ce administrează legăte sunt sub controlul biroului central din Londra, numit «Charity Commission». Din aceste sume se susțin mai cu seamă spitalele și tot felul de instituțiuni de binefacere, pe zăburile cărora vezi scris cu litere mari: «supported by voluntary contribution».

—Biserica Angliei și bisericile dizidente,

cheltuiesc numai pentru opere de caritate și răspândirea a culturii, tot din contribuția voluntară publică, lei 120.000.000 pe an — adică mai mult de doi lei pe an, de locuitor.

Numai din Londra se adună pe an 300.000.000 pentru caritatea publică: 100.000.000 din taxe și 200.000.000 din contribuțiuni voluntare. Astfel, pe când «the Board of guardians», din Londra, dispune de 100.000.000 lei pe an, «les Bureaux de Bienfaisance» din Paris nu dispune decât de 3.500.000 pe an.

În total, bugetul carității publice e mai mare decât o patrimoniu din bugetul statului, care a ajuns la 4.000.000.000 lei anual. Din bugetul statului însă se varsă cam 150.000.000 lei pe an pentru pensiile lucrătorilor bătrâni, trecuți de 70 ani.

Dacă aceste pensii sunt un act de dreptate socială, ele sunt în acelaș timp și un act de caritate de oarece statul n'a făcut rețineri asupra salariilor muncitorilor.

Dar, în afară de bani, e contribuția de muncă gratuită, pentru scopuri caritabile, umanitare și culturale, a numeroșilor adepți diu Societatea «Salvation Army»; a celor 55.000 predicatori, partizani ai bisericii dizidente, cari fără nici o răsplată materială, cutreieră satele cu lămpi magice și cinematografe, ținând conferințe populare asupra celor mai variate subiecte științifice, sociale și morale. Apoi zecile de mii de misionari, de conferențieri ai extensiunilor universitare și ai Școlilor de Duminică, în cari peste 6.000.000 de auditori, au putut asculta diferite cursuri în anul 1909.

Proporțiile enorme ale carității publice în Anglia, sunt dovada cea mai eloquentă a curățeniei sentimentului religios al Englezilor. Evident, că sentimentul acesta de caritate, nu s'a format decât din adâncirea Sfintei Scripturi. Caritatea este concretizarea cea mai exactă a iubirei aproapelui propovăduită de Evanghelia lui Iristos. Sfinții Apostoli, au arătat cel mai deosebit zel străngerii și distribuirei de ajutoare la văduve și la săraci.

În Anglia, Sfânta Scriptură, este hrana de toate zilele a norodului. Primele exerciții de memorizare, acolo, se fac cu Cântările frumoase ale Psalmilor.

Încă din 1805. Regele George al III-lea al Angliei, lua măsuri și dădea porunci, ca în tot Regatul său, să nu mai existe nici un copil, care să nu poată ori să nu citească Biblia.

La noi, în țara Românească, cu toată ospitalitatea noastră, abia de se poate vorbi despre o «caritate publică».

Cerșetorii trențaroși și milogi, de pe la toate colțurile țărilor, ni pun pe frunte urâta pecetie a tembelismului

oriental. Abia se înfiripează câte un Așezământ de caritate și pe dată se discreditează. Căz elocvent «Azilul Orbilor» unde mai acum câțiva timp se vorbea despre delapidări. Tot ce se face la noi, pornește din spirit de reclamații ori de imitație și de aceea, nu durează.

«Caritatea» la noi nu este poruită și întemeiată pe piatra cea tare și neperturbabilă a Evangheliei, pe care poporul aproape nu o cunoaște.

Oameni mari, oameni cu răspundere pentru educația poporului acestuia, detestază în public Biblia și o atacă. Chiar Ai Bisericii, după ce nici până acum nu au pus în mână poporul Biblia, în loc de a indemnă poporul să citească pe cea existentă a Societății britanice, ori de a încuraja pe cărturarilor cari vor să popularizeze prescurtări de a le Bibliei, se pun de a curmezișul oricării încercări. Kiriariții, superiorii noștri, ne dau ordine peste ordine să predicăm poporului și de aproape trei ani, noi dăm teorii peste teorii asupra modului predicării.

Predica noastră nu poate fi alta decât Biblia. Când poporul va cunoaște și va înțelege Biblia, atunci va fi cu adevărat creștin.

De aceea, necesar în prima linie, ne este o ediție populară a Bibliei sau și o prescurtare a ei, cum bunăoară este «Mica Biblie». După aceea, după pilda celor 55.000 de predicatori ambulanti din Marea Britanie, și la noi, Arhierii titulari, o seamă de călugări și preoți înadins formați, să-și ia bastonul Apostolatului și prin conferințe potrivite să vulgarizeze, pe cât posibil Biblia, pe care poporul nu o cunoaște.

Religiunea noastră în popor se susține mult pe superstiție.

Cu cât se slăbește superstiția, cu atât se slăbește și sentimentul religios. De ce, n'am marturisit-o?

Dar înainte oricărui lucrări, se cere o armată de clerici luminați și bine pregătiți. Li avem?

Regele nu pornește la război fără armata bine pregătită.

Șefii Bisericii noastre, să ia aminte. Lor li s'a dat mult; mai mult se va cere dela danșii.

Cernea

CUVÂNTARE OSTĂȘEASCĂ

Viteji ostași ai țării!

Ceasul cel mare și fericit al întregirei neamului nostru românesc a bătut și fericiți sunteți voi vitejii, cari ați fost aleși de Dumnezeu ca să ne realizați visul, idealul acesta frumos, urmărit de veacuri!

Frați buni de ai noștri, români

pe mâni străine dați, sufăr de veacuri un jug aspru și umilitor: pământ bun românesc, în care zac oseminte de ale moșilor și strămoșilor noștri, pământ stropit cu sângele celui mai mare erou al neamului nostru, al marelui Voevod Mihai, azi se găsește sub stăpânire străină și amenință să-și selimbe stăpânul străin de erii, cu altul, tot așa de străin. Ei, și atunci nu e așa, că e o datorie chiar pentru noi, ca fie că vom turna sânge proaspăt pe pământul strămoșilor cu sângele strămoșilor noștri, să luptăm din toate puterile, pentru eliberarea fraților noștri.

Generațiunii întregi de ostași ca voi, ai țării noastre, au dorit să ajungă ceasul acesta fericit și au murit de dorul lui.

Dumnezeu v'a ales pe voi: fiți vrednici de alegerea aceasta și de încrederea ce se pune în voi!

Pentru numele de român nu poate fi glorie mai mare, ca cinstea de a avea scris în cartea de aur a întregii neamului românesc, numele de luptător!

Dar numele vostru, va fi scris și în ceruri! Frații voștri, strămtorați și doșădiți, în fața morții, întind rugătorii mâinile către voi și d-l Iisus Hristos a zis, că un pahar cu apă, dat unui însetat, nu va rămâne neînsemnat înaintea sa: cu cât mai plăcută trebuie să fie jertfa voastră, pe care o veți da-o cu toată inima! Ați iubit mult, de și mai multă cinste, vă veți învrednici înaintea celui de sus.

Viteji ostași ai țării!

Prea e mare asemănarea dintre istoria creștinismului și istoria țării noastre; prea e asemănătoare lupta războiului pentru biruința creștinismului cu lupta românismului și de aceea nu trebuie să ne îndoim de isăndă.

Un trup rece din care cursese toată sâmbătă de sânge, se răsfige în vârful muntelui Golgota. În ziua lui, mii și zeci de mii de oameni și-au vărsat sângele, în chinuri masive și înfloritoare.

Cuvântul celui răstignit pe Golgota este creștinismul biruitor de azi, și cei morți pentru biruința lui, și mucenicii bisericii, mucenicii țării, nu sunt morți, din poltrivă și nemuritori și biserica în cinstea și a împlinit cele mai măiestrite cântări de lauda.

Tot așa și țara noastră, împarțită, răzbită, împunsă însângărată, azi, după Dumnezeu, o răzbită de spărită i-a tălesnit o clipă, de care poate profita, pentru a se întregi,

măcar în parte. Să nu o pierdem!

De va fi nevoie, fiți voi, macenicii Românismului! E o cinste mare aceasta. După cum biserica, a făcut nemuritori pe mucenicii creștinismului, tot astfel, România mare de mâine, vă va face pe voi nemuritori!

Viteji ostași ai țării!

Mergeți voioși și fără nici o frică!

Nu mergeți singuri căci vă însoțește și ajutorul lui Dumnezeu. Crucea celui de pe Golgota, care s'a însemnat pe Cer, și a făcut victorios pe marele împărat Constantin, Crucea care a însoțit pe Mircea, Ștefan și Mihai, Crucea, care a ocrotit România totdeauna până azi, Crucea aceea minunată, azi, e mai mult ca oricând cu voi.

Veți birui pe îngâmfații împilători de până azi, ai neamului nostru, căci Dumnezeu celor mândri li stă împotriva.

Fiți vrednici urmași ai vitejilor voștri înaintași și adeveriți cuvintele poetice că «din vultur, vultur naște din stejar, stejar răsare!» Cu Dumnezeu, înainte!

PELURITE

Un nou sport de elită. În cercurile elitei noastre sociale, s'a constatat lipsa aproape totală a trebuințelor virtuții morale și cetățenești. Progenitura elitei sociale, adică, cea șea la majorat, fără simțul datoriei ostășești, pe care, pe cât posibil căuta să o eludeze, învățată curconită și menajată, lipsită de principii morale și onoare, cari sunt așa de exigente cu linierea de câvânt, cu iubirea aproapelei, etc.

Damenii din marea elită, în frunte cu A. S. R. Principele moștenitor Carol, în fața acestei dureroase constatări, au dat naștere unui sport nou, — ca să-i zicem așa — numit: *Cerbetași. Importațiune engleză.*

Ce va rezulta din acest sport, străns așa de puternic în brațe de nefastul politicianism, ne facem forți să prevedem. O chestiune mai mult din partea statului și a publicului și o desigură opoziție cu acia după sportul «Micii dorobanți».

Ca în toate împrejurările «factorii răspunzători» ai țării noastre au găsitese dramul mântuirii. Micii dorobanți, Cerbetași, Jandarmi, Reforme țărănești, toate nimic pentru îndrumarea morală și cetățenească a poporului nostru! Educația morală religioasă, liberă de propagandele străine și tendențioase, uită să-i treacă România pentru a reînvia în

el sentimentul moral și patriotic.

D-l Gurgea, importatorul acestui sport din Anglia, trebuie să cunoască desăvârșita educație morală religioasă a Englezilor. Cea ce se poate în Anglia, la noi nu prinde. Sgomol și lărnă se va face berechet. La lu-ceput, poate se va lucra și ceva. Lipsind temelia însă, lucrarea nu se va sfârși niciodată.

Preoții pot preda religia în școala primară. Comitetul inspectorilor de pe lângă Ministerul instrucțiunii publice, a căzut de acord asupra autorizațiunii preoților de a preda religia în școala primară. Preoții trebuie să ceară însă autorizația.

E de dorit ca corpul preoțesc, care însuși a cerut aceasta, să nu dea înapoi acum. Preoții absolvenți ai seminarului de grad II ca și teologii, toți să se grăbească a face cerere la Minister.

Cucernicilor Preoți, li se aduce la cunoștință că la Tipografia «Vitorul» Elio Angelescu, se găsesc gata toate registrele și imprimatele necesare parohiilor pe anul 1916. La cerere se trimite și prin poștă contra ramburs.

Intemeierea Școalelor din Romanși și Dâmbovița de către Pitarul Mihail Drăghiceanu Profesorul 1832—1861. e titlul unei lucrări a D-lui Virgil N. Drăghiceanu, Conservatorul Comisiunii Monumentelor Istorice. Lucrarea aceasta, alcătuită după documente oficiale din arhivele statului și ale familiei răposatului Profesor, aruncă multă lumină asupra începutului învățământului public în țara noastră.

Pitarul Mihail Drăghiceanu, a fost elevul școlii lui Gheorghe Lazăr, și coleg cu Heleade. În biblioteca sa, s'au găsit multe tratate de filosofie, așa că în afara de cultura dobândită în școala lui Lazăr, el s'a cultivat și singur. După plecarea lui Lazăr spre a muri în Artigul lui, Drăghiceanu, se retrage la Târgoviște, unde deschide și el o școală, după modelul școlii lui Lazăr, și aci și-a câștigat multă simă și admirațiune.

După întocmirea țării prin Regulamentul organic, Eforia Școalelor, înființată în București Școala centrală, pentru pregătirea profesorilor după sistemul Lancasterian, Pitarul Drăghiceanu, strânge și preda școala și primește la 9 Martie 1852 titlul de profesor. La 10 Mai 1852, Drăghiceanu înființează prima școală în Caracul, a

